

خوهر کوشیا

دیوان شعر کوردی

شاعر: محمد دارا

نهر ریّد کهفت له مۆرت کردیدهم نهویای
جار جاری له ئومر گوزران بوی له سای
یادگاری ویم منداڵ بویم له پای
تاوه هالّاتی رهسیم وه دانای
ههر ها وه بیرم نهگهر سه‌ر لی دای
بزان نویسنیم ههر ماوه‌ن وه جای؟!

ئارزووی ئیمرووژمان

محمد دارا

شانازی نیه وه وەتن باس کردن ك كورد دەردی فرەس، زام و شكەفتەگی و
شكەنجەیی زیایی لە ژیان وه تویشی بویه، گشتان زانیم تا ئمرووژ هاودەردیم
ئازار و بەدبەختی زیاییگ چەشیمن لەی بابەتە چوین ئی جووره گوشتاریگ
رەهامان نیه‌کە‌یگ ك ساریژ زام ساختمان بوی تا ئاسوودەگی بوینیم مەر یه‌ی
چشت ئازایی و تەندروسی ئەرامان ئامادە بکە‌ی دەرمانیگ شوون دەرمان بووری
لە هانا و هاوار قورسی ئی دەرده ئازاد بوینم، یە‌شە‌ کە‌ی بوو ؟! چە‌وە‌ری
ئە‌و رووژە‌یم ك ئی ئارە‌زوو‌ە بکە‌فی ئە‌و دە‌سمان، لە شە‌فە‌قیگ رووژ رووشنی
بچە‌کیاگ یە‌ك وه یە‌ك بوو‌ە‌تایم چە‌و دلتان رووشن.

دیوان شعر کوردی

شاعر: محمد دارا

دەزگای رووشن‌هویی و بڵا‌و‌کردنە‌وه‌ی

کوردی فە‌یلی (شە‌فە‌ق)

له یاد خاوهن کوانگ ژيان و ژان

خوږزو دالگه من بچيام له بار

ناتام ودي دنياي بهد شيوه بده کار... محهمه دارا

فره له خه يالهیل و ته جروبهيلمان هن سهردهم ناخوږشي و دلتهنگيه جوور
وختيگ ك له پرس كهسيگ نيشتنه و دل دهنك قورئان خوهن يا قسهیل نهو
شيخه ك ناموژگاري نهكا، نيوه كهفنه گيژاو هوپريگ قويل و پرسيارهیل بي
جواوو حساو و كتاوډیل ناتهام، يه وهزمانه ! ناتوهنمين و ئي مافه نيړمين ك
له شوون مردن كهسيگ ك پاساپورت مهرگ نهو دهسي كهفتيه دفتهر ژيان
خوهمان بوهسيمن و وهل تهمام بوين جهنگ نهوانه ك هفتنهسه خانه ك قين
نيمهش خوهمان تهمام بوويمان!

فره دير محهمه دارا ناسيم ، پياگيگ لهر ك بهزگ بي ودي چهنه گشت و فرهتر
له نهوانه ك ودي پويل چهقوانه نهدهن و تا ئمروو چهوم ودي چهيان كهفتيه دارا
بي و هوپچ وخت زويخ و زليمهت جيوهیل ئي پياگ تهنيا زويه له شريني نوقل
و نهوات نهراي منالهیل خالي نهكرد.

وختيگ ناسيمي ك نهوانه ك ئمروو دم له ئنسانيهت دهن و خوهيان ودي خاوهن
سهروديهیل كورد زانن پشت له كوردن ودي فكره دي ئمروو سوو مري و نيمه
(شهفهق) بوويمان مال خاوهن پرسه و سهرهخوږشي ئي دل گهورا،

وختيگ ناسيمي ك چنه دهره ناس دهره دارهیل بي، نهوانه ك دهورو گرد تافته
نهنهفتن قسيهیل نهياشتن و ودي زوان تيهل ناوي نههاوردن چوين نهوت:

چهو بكهردو چهو بكهردو

چهو بهي له پشت و له بهردو

هوقوقمان ها ودي گهروه...

وختيگ ناسيمي ك ههشتا سال تهنياي و بريگ يادگاري تيهل و تهجروبهيل
ناخوږش ودي خوږيا هاوردي، له گشت مال دنيا چهن شعر ودي زوان پهتي و
باوت نويسياگ و فكرهيليگ ك باس و نوورستني نهراي حال و رووژ كورد ودي
گشت جيا بي،

دهنگ دهول خوږشه نهر بهرز بوي له دویر

زورنا و چهپ لياي شايي بوو يا سوير

دياره ئاسان نيه باس نهوه بكهيمين ك چه داشت و چه برده ژير خاك ، ئمجا
باوډر ئي رازه سهخته ك ودي راسكاني محهمه داراي دارا له شيوه خوهي و
ناردهزووي دويي مردن بويشي:

خوږزو گونايان ودي نوپخان رنيد

پهي مهرگم چهپ چهپ له هوونهیل كهنيدي

شاعر خه ودي كوشيان خوهر خهیده ناوي خه ودي مهرگ خوهي چوين نهو هه مگهي
راز تيهله ك ماوايان سينگ محهمه بي له ناو زهلهفات تيهريكي ناژيهن .

ئوميدمه چنه ك ناوي كهفتيهسه ناو ناوډیل هوپرو فكرهيلي له نوو شهن و كهو
بكهيمين و ئي ديوان شعره دسمايه ك خاسيگه نهراي ناسين كهسيگ ك نزيك
ودي سهه سال ناگر ودي دهس ژيا و بيه هامساي غهريو هاووزوانهیل خوهي! چمان
هيمنيش كهس له نيمه سهردان مهزاري ناكاي

عهي حسين فهيلي

و روژنامهیل ئفاق الكورد و الشفق عهرهبی.. دویای چهن وهختیگ تهنیایی و
 بیماری یهکجار له زندگانی پهکی خستن و دوباره بویه ئهسیر ناو خانگه شریگ
 له ههمان گهرهك له باب الشیخ و تا ئهوه بوی له رووژ ۲۲ تهشرین یهکم ۲۰۰۸
 ئهرا یهکجارهکی گیانی سپارده دونیای تهنیایی ههتاههتایی...
 ئهیهیشه بریگ له شعرهگانیه:

ماجد سویره مهیری

ژیاننامه

محمد دارای.... شاعیر

ناو تهمامی : محمد دارا سهلمان

شوین پهیا بوینی : بهغدا گهرهك صهدریه

سال له دایگ بوینی : وه گوورهی شوناسنامهگهی له سال ۱۹۲۷ز پهیا بویه وهلی له
 دیدار روژنامه نویسی تایبهتیگ ئویشیگ : من له سال ۱۹۲۰ پهیا بویه..

له سههرتای منالی خریاسه لای مهلا ئهرا هووکاره بوین و حفز کردن قورئان
 کهریم و خوهنین و نویسانن له لای مهلا حهمید لوپرستانی ك کورد مهنهلییه و
 له لای مهلا رهحیم ك ئهویش کورد بویه هووکارهی زوان فارسی بویه.. عهرووژ
 شعر عهرهبی له لای مهلا عارف له بازار قوماش فرووشهیل (سوق البزازین)
 هووکاره بویه و.. له سههرتای عومر میڤرمنالی کاروانی وهل نویسانن شعر عهرهبی
 عهرووژی دهس کردگهسهپی ك لای مهلا عارف، له سال ۱۹۳۹ ئهرا یهکم جار پارچه
 شعر یگ وهزوان عهرهبی له روژنامهی (الکرخ) چاپ کردگه ك رهحهتهی مهلا
 (عبود الکرخی) دهری کردیاد.. وه زوان کوردیش ئهرا یهکم جار له روژنامهی
 پێشکهوتن له سالهیل پهنجای سهده یا قهرن بیسته م وه زوان کوردی زار کهلهویری
 پهخش کردگه... دویای ئهوه وهردهوام بویه له پهخشه و کردن شعرهگانی وه
 ههردوگ زوان کوردی وعهرهبی له زوورمی روژنامهیل ئی دوو زوانه، تاگهر پیر
 و پاتال کهفت و له بارووهزع گهنیگ ژیا له خانگ یا غورفه یگ وه کهرایه له
 یهکیگ له گهرهکه فهقیرهگان (فناهره) له باب الشیخ له بهغدا نیشته جا بوی
 و وهك ههلهچن (مصحح) زوان له روژنامهی تیخی روژانه کار کردیاگ وه
 مهعاش فره کهمیگ ك وه زوور رووژگاری وهپی بردیاگه سه.. و دویای ماوه یگ
 هات ئهرا دهزگای شهفهق و لهورا وهك نویسه و ههلهچن و شاعر له چاپه مهنییه
 جووراوجوورهگانی کارد وهك گوڤارهیل فهیلی عهرهبی و گول سوو کوردی

ئافەرىن

بواجوون پىم ئەرا تاكەى لە نالین ژيان سەخت وشنیم بى؟
لەدام زام وزللەت یا لە دشواریمە و ھەراسانى دەوینم بى؟
ئەرا باران ئازارى لە فەن ئاگر لە شین و ھەى و سینم بى؟
ئەرا ھاوسا و ھاوړیم گشت شەرىك دل خەمینم بى.
شەوار تاكەى نیەچوو ئەوسەر تیەرىك و ئەم تەرىنم بى؟

مەگەر دەرگای شەفەق یەكجار بەسیاگەن یەقینم بى؟؟
چەشیم جەور سەتەمكاران مەبوو سوو بەدتەرىنم بى؟
ئەبى بیدەنگە خوەر كوشیا لەسەر خاوەر زەنینم بى؟
ئەگەر مردم لەفەن بیکەس لەدەس چویم ئافەرىنم بى؟

*****

ئەگەر

ئەگەر ھاتەوہ لە ناو باسەوہ !
بزانە چەفتیگ بوى لە راسەوہ
كەمەر نەبەسىد وە گوڤتەى (ئەگەر)
پشتد مەشكنى ئەر ھەى بیخەوەر
(ئەگەر) خەویریگە نە ھەلاتەوہ
نەگ دلنیا بوید ھا وە لاتەوہ!

(ئەگەر) نیەوگە زەوى ئەرای گشت و كال
دروو دەلەسەس ھەق مەكەى پامال
(ئەگەر) تویەمیگە سەوز نەوو ھویچ
لە (ئەگەر مەگەر) پەى پیچاوە پیچ
كالین (ئەگەر) نیەچەقى ھەرگز
ریخ نیەوگە دارین سایە بەى لەرز
باوەر لە (ئەگەر) یەیحارەكى بوور
چونكى بى نرخەن لەگشت بەزمنە دوور
(ئەگەر) خاویگە نیەكەفى ئەو دەس
ھەر ھەلكە ھەلكە لە برەس برەس!
دوماجار كیشید پەشیمانى گەن
ئەرای ئایندە تو مەوید وە پەن
(ئەگەر) گەزافى شەراو نووشینە
لە نەستەق برین سوود دیرینە
(خەرەگە مەمر وەھارە) وانان!
خەرویزە ئاوەن بیر بكەن ئەو نان

به سهگ نابم

من ئنسانم به سهگ نابم
پاسی پهی سوخانئ کهم
یا پهی تیکه نانئ کهم
له دهرگای خوین مژی
شه و پاسه بانی کهم

*****

بهندی

برایان هاتم له راگهی دویرم
باس کهروم ئیمرووژ ئه ودهگ ها ویرم
له زندانیگ بویم نوو مانگ چوی ئه و سه ر
وه په له پرتی و وه ژان چویم ئه و دهر
تازه ره ها بویم بهن له جهرگ بریا
کوول پیچنهک له نوو به سینم کریا
گیر و گرفته ی بهندیخانه یگ بویم
وه تویش به سین په ر و لانه یگ بویم
مایه ر پاسه وان وه ردیانم بوی
پسی و بووگه نی له ناو رانم بوی
نویزه و ویق واق زیره و ژانم بوی!

ته و و لهرز و چرچ تا به یانم بوی
ههی رووله لالای خوار و بانم بوی
بی خاوی شه وان ههر له گیانم بوی
زویخ و زلیمهت ئاو و نانم بوی
بوانوون په ریم چوو ه تاوانم بوی؟!
ههر له سه ره تا من که ی بویم ئازاد
له دویم زندان مه کردم فه ریاد
هه لوورکم تایوس ته رم و تم له چال
دهس په لم به سیاوی زندانیم له مال
کاتی ره ها بویم که پا نام ئه و دهر
دیم دونیام زندان گه و رایگه بهی شته ر
ژیانم سه خته ن ئازادی نه دیم
ههر له و ساته وه تا مردن به ندیم

*****

بنیایه م گوپه ریا ...!

ئه ر خودراکی دان تیکه یگ ئه خویمین!
ئه گه ریش نه یان وه ر ئه و خه و که یمن
له ئی سوفله یله له ده وران نه یمن
بنیایه م گوپه ریا په ل ئه و کی به یمن؟!

بنيایه م گویه ریا ...!

ئەر خوهراکى دان تیکه یگ ئه خویمین!
ئه گهریش نه یان وەر ئه و خه و کهیمین
له ئى سوفله یله له دهوران نهیمین
بنيایه م گویه ریا پهل ئه و کى بهیمین؟!

*****

بیکهس

له چه ند سال ئه وپیش له راگه ی دویری
دوکهس بوین شه کهت و برسی تاودیری
به ر نايم له مالینگ به رز بوی لی دویکه ل
زانستیم خوړاك يا نان مه کهن وهل
دایم له ده رگاش واتهن بان ئه و ناو
ئه ی به خه یر هاتین و هه لسیان ئه وپاو
ژنیگ دانیشتوی هه ویر مه ولای
ساج له بان کووانگ ئاگریش په ی چای
دویه تله مندالی له و شانه و له لای
چیلگ مه دا دم ئه سرین له گۆنای!
شر و ور له بهر بیکهس پیشانی

وینه ی خزمه تکار په ی تیکه نانی!
ئیمه ییش چاوه ری خوړاك و نان بوین
ژن پایلی ته زی هیزیا وه قین
وه ختی پا هه لگرت له ناکاو گووزی
هه ردوو ره پوول دا له سه ر دۆیه ت زویزی
هاوریمیش توواس یه کهسه ر بخه نی
ده رده می به سیم ئه و نه شه رمنی
نه فه سی بریم هاورییم تری
وه ره پوولی سه خت جه رگ دویه ت بری!
ژن هات ئه و جووا و وات ئه را لیدای?
توکه مه تری له مندال چووه توای?
هاورییم وانا خو ده یشکه یه گ زانم
هه رکهس مه تری له ی ماله خانم
ئاماده ن ره پوول به یگ له ی به ده بخته
گۆناهیم چیشه ن له ی واته ی سه خته!
ژن کرد ئه وتیلا یگ کهفت له گیانمان
وات ده رچن ئه وده ر نا له شوونمان
تاریایم وه زوور له دهس ئیکاره!
مه خه نی پیمان دویته ی بیچاره!

تاکه‌ی

تاکه‌ی په‌کەر بووم په‌ریشان هالّ بووم
له ئومر گران له ناله نالّ بووم
ببزار بووم ژه گیان په‌ی قانای شکم
په‌ی تیکه نانی زه‌هر ئالووده‌ی خه‌م
نه‌ برای دیرووم پشت به‌ید له پشتم
تا ویران نه‌وۆ یانه‌ی بی خستم
نه‌یشه‌ که‌سیگ هه‌ن ری به‌یگ نیشانم
تاکوو پاگیر بووم له ناو سامانم
یا بنه‌م له یه‌ک مال ویرانم
یاکوو قه‌وم و خیش شان به‌ن له شانم
نه‌ که‌سیگ دیرووم دلّ ته‌نگ ئه‌رام بوو
ئه‌گەر دیر هاتم چه‌وه‌ری رام بوو
هام له سه‌ر دهردی گێژ ژیانم
هه‌زار هه‌زاران له خوار و بانم

*****

پاساپۆرت مه‌رگ

ئاخر دیار دا به‌خت من خه‌فته‌ن
پاساپۆرت مه‌رگ ئه‌و ده‌ستم که‌فته‌ن
وه‌خت ته‌وانای بی‌هوش بویم له‌ جه‌ور
نه‌زانام چی‌شه‌ن ئی ده‌ورانه‌ی ده‌ور

ئیسایش بیر ئه‌وسه‌ر وریام له‌ رووژان
ئاز له‌ لیم بریاس هام له‌ دهرد و ژان
قامه‌ت خوه‌شی نه‌دیمه‌س وه‌چه‌م
له‌ته‌نگی و سه‌ختی پشتم کووک داخه‌م
ئه‌وه‌گ هاته‌و تویش پیشه‌ی به‌دکاره
باوه‌رم نییه‌ن وه‌ به‌خت و چاره
نه‌ که‌سی دیرووم دلّ ته‌نگ ئه‌رام بوو
ئه‌گەر دیر هاتم چه‌وه‌ری رام بوو
نه‌ برای دیرووم پشت به‌ی له‌ پشتم
تا ویران نه‌وو یانه‌ی بی خستم
نه‌زانایگیش هه‌ن ری به‌یگ نیشانم
تا نه‌یه‌م وه‌ بای ئومر گرانه‌م
نه‌ دهرگای وازه‌ن په‌لامارم بوو
نه‌ جاگه‌ی رازه‌ن که‌س ده‌یارم بوو
ئاشکرا بوییه‌ن زامان سه‌ختم
به‌ختم بیدار بوی له‌ جیگاش خه‌فتم
نه‌مه‌ردم مه‌یلش وه‌ بازارم بوی!!
نه‌ هه‌ناسه‌ی سه‌رد ته‌نیا جارم بوی

پهروانه وشه م

نازه نین وه ناز شووخ و شهنگ له سهر
 په نجه رهش کرد واز خودی دا جلوه گهر
 له خاو شیرین مهردم بوبین بیدار
 دمه کاوه کیش سروودن له یار
 چمان وهرج له خودر نه لات له ناکاو
 شوعله ی جه مینش بریقه ی ئافتاو
 سپای شهوتار فهاردن له لیش
 تهرف و توین تهواو نابوود بوبین ئهوتویش
 جیک جاک مهل پهرنده ی سهر
 زهوی و زار و دار له لی باخه وهر
 نه غمه ی بولبولان قیقه ی عه لیشیش
 قیژده ی تاوسان زیق وزاق له پیش
 فره فر بالدار که وتران جهم جهم
 که فتنه و بووقوبوول ناله ناله ی چه م
 گیانداران ئه و یه ک هاتن ئه و جم وجویل
 ته نیا من له سهیر یارم مه نم ویل
 سواو خهیریش که م نه دا جواوم
 نیه زانیم ئه ویش یامن له خاوم؟
 ته ماشای ره وون هاتن و چوبین که رد
 چه وهیل گل مه دا بوبیم وهسان و بهرد
 ئه و کیکه خه نین منیش ئه سهر
 وه بیباک مه زیا له ناله م بیدمرد!
 نازنه نین نازگ زیبای گول جه مین
 گشت رووژان وهی تهوور هاله خانه ی قین

دهورای دهوور ویش بیهوش و فام بوی
 نه ونه مام سهرخودش له ریش و زام بوی
 ئه را تا ئیمرووژ دلم برد وه دیل
 لال و بیده سلات له ناو خیل و ئیل
 بولبول راز دل له لای گول وانا
 من ئه و به سه زوان وه بی ته وانا
 راز دهروینم مق بردم ئه و ناو
 سهرپووش بوی وه خوین وهل هه ناسه ی تاو
 وینه ی پهروانه م هام له دهوور شه م
 مه سووتوم هه رده م مه کیشوم سته م
 نه ئه و جرئه ت کهید بایه د ئه و نزیکم
 منیش له لامه و بیده نگ خه ریکم!
 رووژگار مه چوو ئه و سهر له ی وینه
 هام له ئاخ و داخ و ئاگر بارینه!
 (سین) بی خالم مه وانون (شینه)
 گرفتار وه دس سهختین نفرینه
 رازی بوبیم وه شین دوچاره ی شیوه ن
 قامه تم چوبین (میم) چه می گهن وه گهن
 کی ره ها که ی پا کی ته ووق له گهرده ن
 کی میم کهر و راس دهرچم له پاوه ن؟
 دو (میم) ها ناوم بیجگه (ح) ده ی و دال
 (محمد دارا) ی بی په نا و پامال
 (میم) مام له مهینه ت گرفته و پاگیر
 (ح) ده ی هه رامه ن خاو له بینامه ن دویر
 (دال) له دام که فتنگ داخ و دوید دیر

جگاره

جگر بریگ جگاره
مه‌رگ خرینه وه پاره
سه‌رم سورما لهی کاره
هر هام له‌ناو به‌ژاره
قوته‌قوت تا ئیواره
ته‌نگ نه‌فه‌سی شه‌واره
له خوه‌راکی بیزاره
واز هاوردن لهی یاره
ره‌ها بوی‌ن له‌نازاره
بخه‌ره‌ی نه‌و کناره
ناید نه‌وسه‌ری دوباره
جگر بریگ جگاره
ده‌وله‌مه‌ن کوش له‌شاره
دوژمن گشت هه‌ژاره
دل مه‌که‌ی پاره‌پاره
وهرووژ دوی‌نید ئاساره
مه‌گه‌ر یه‌ چه‌و خو‌ماره؟
خاو‌ن له‌نج و لاره
نازگ به‌ده‌ن جگاره
گورگ درنده و ماره
جگر بریگ جگاره
ده‌ورای ده‌ورم هاواره
بده‌و بره‌س بازاره
جگاره‌یگ یه‌ك دیناره

ئه‌وه‌گ مه‌سینوو هاره
یا له‌ می‌شکه‌و بیماره
خنکاننه و قه‌ناره
جگر بریگ جگاره
مه‌چیده ناو ژماره
یه‌ ده‌رد بی‌تیماره
سه‌راژیر بوید له‌ی خواره
له‌ ژیان‌د دیاره
ناسانی دان له‌ داره
جگاره‌کیش بی‌عاره

*****

خه‌نین

هر مه‌وانوون پیم بخه‌ن گشت جاری
رام نان دل‌خو‌ه‌ش بوو ئه‌ر سه‌نگین باری
ئه‌ی به‌دبه‌خت ئه‌گه‌ر تیلا‌یگ رانین لید
بخه‌ن چوین بی‌باک تا دل‌د برید
په‌ژاره‌د گشتی بنه‌ر نه‌و کنار
لاپه‌ره‌ی تازه‌یگ بکه‌ره‌و نووکار
دوژمن له‌ کی‌که‌د ئاگر وه‌ گیان بوو
تو ده‌سد نه‌وبان نه‌و هه‌راسان بوو
که‌زافی و دروو به‌ی وه‌ خه‌رج هه‌رده‌م

خوهد خه له تن بوو ئهه چه شيد ستهه
 دويا جار زانستم ئهوانهگ خه نين
 له ناو جهه رگه وه وه بیدهنگ گرین
 دی چوپین بجهنم من لهی بازیه
 خوهد خه له تن بووم مهه شانازیه؟؟

*****

خوهدزهو

خوهدزهو نايد له يهك وه دهس چه مانم
 شين و واوهيليد بهرز بوی له بانم!
 خوهدزهو گونايان وه نويخان رنيد
 پهی مهه رگم چهپ چهپ له هوونهيل كه نيد
 خوهدزهو يه خهی ویت دريد تاوه خوار
 ئهه رام وه ته ناف له تهون دايد وه دار

ئهه ريد كهفت له مورت كريددهم ئهويای
 جار جاري له ئومر گوزران بوی له سای
 يادگاري ويم مندا ل بويم له پای
 تاوه هالاتی رهسيم وه دانای
 ههه ها وه بيرم ئهگهه سهه لی دای
 بزبان نويسنيم ههه ماوهه وه جای؟!

يا ريد كهفت له چهه تافهی ئاوی هات
 ئهه نوو يا تهوهه يا بويد پهی من مات
 رهسی وه گووشد ههی مايهه ههی ئای
 خه يال د روولهن مهشتهويد فهريای!
 وه ههه راسانی ئهه رام چهه چرچگیای
 له ئیلا و ئهولا ههه رچی چهه گلدای!!
 دهه وراي دههه بیدهنگ نه شوون نه ماوای
 نه تهه نیا فهه رزهه ئوميد دنیاي
 نه سوین ژيرمال نه بهه رزی بالای
 له ئی پهه زاره دالگه بهه رگیای
 سهه ليد هاته گيژ وينهی بی ئهه وراي
 ههی كووس كهفتگ نوو چهه وه له دهس دای!

زهووی و زار له بههه بيناد هاته خهه
 دويد دهه رويند بليزه و دا گر!!
 دل هاته تهكان چوپين مهه بكهی فرهه
 بال بهه رگی دههه چووهگ له سينهه دل شهه
 ههه ناسی كيشايد هاتيد ئهه جووواو
 چهه ريددهم نهه ويهه ئهه له پهه ريد له خاو
 خوهدزهو دالگه من بهه چيام له بار
 ناتام وهی دنیاي بهه دشيوهی بهه دكار!
 چونكي من ئهه مرم رووژی ههه زار جار
 كهس نيهن كهه رو شينم ههی هاوار
 وه ژيان سهه خت بويمهه ههه گرفتار
 پهه نا ئهه وکی بووهه کی هاله ديدار؟!

خوینی

ئەگەر کوشتیدەم، ئەر مژید خوینەم
ئەر دەم داید ئاگر، لە ناو دەروینە!!
نە یەو نە ئەو، ئەر یانە و مالم
سوزانید وە زوور، لە پەر و بالم!
گیان نازارم داید وە دەسەو
مەداید ئازارم چۆی بی کەسەو
و نالەم خەنید باکد نەما لام
چ بژیەم، بمرم، یا بچم لە فام
یا شوونم گووشە ی پای دیوارانو
زامم فراوان، ئەسرین رەوانوو
لە دەروەدری، ئی شار و ئەو شار
وینە یەتیمان لیۆم داگەس بار!
مەر پید کەم کاری، نام ونیشان
نەمانوو وە بیر عەزیزی گیاند!!

*****

داک بیمار

دکتۆر بیمارم دکتۆر بیمارم
پەر لەشم ژانەن بکەر تیمارم
هاتم ئەرای لاد سووک کەربارم
لە کەم خواردەنی رووژان بیزارم

هەر مەنکنم دکتۆر هاوارم
بەرەس وە هانام چارە ی کەر چارم
توام رەها بووم لە ئای ئای ژان
قەرار لیم بریاس هام لە هەول گیان
خوهراکیم بیشتر لە تافی هەفت تان
ئاش و گووشت نیەکە ی بەسم یە خەزان
سی مامر برشیای و رانیگ بی سوخان
پەنج گلاس ئاویش یەکسەر بان لە بان
مەیل دیرم بخووم زیاتر لە یە
زگم کەرۆ ژان هام لە ئی وەیه
ئاسوودەم بکەر لەی هالائەو
پویل هەرچی مەتواید زەر خلاتەو
دکتۆر تەماشای بیمار ویش کەرد
زەرەبین شناس لە دەرد وئیش کەرد
دیارد پەریش لە گشت دەرد دوورەن
لە فیل ئازاتر تەواناش زوورەن
وینە ی کەرکەدەن لەش ولار پەر
ئی زگ تورشگیای لە خەمەرەگر
واتەش دەرماند خەیلی ئاسانە
سی شت بکەو ئاویاد بیهتر دەرمانە
ئەگەر بیمارید چل شەو خا بخو
ئەر تامازرووتە گووشت گا بخو
ئەریەپشە نیەکە یید کار خاس بکە
دوی چوین گا هەلگر تەپ تەپ لاس بکە
زگن چلیس ئی دەردەگ دیری
ئارامید لەیەس بمیرید لە سیری

دەر وه دهری

بویمهس وه واران زمسان هام له شهس
پهی ههول ژیان ههی بدهو برهس
له سووزهی سمووم تاویام له تاو
زووانم ههشك بوی ئهراى تکی ئاو
ههلهكه ههلهك رووژ نهکرد ئهراى بهس
شهو دام ئهه لووی لیم بریا نهفهس
ئارهق چهو سووتان بهردو لیوم سوور
پایلم ئهركی سهرسمیش چوین کوور

*****

وه بی خوهراکی تا ئیوار مهنم
ئهوساته سیر بویم درامهی سهنم
ورسی نیهما بیر بیرم ها له مال
مندالهیل بینان چهوهریمن لال
دل هاته تهکان پایلم دام وه گهز
وهرنام له بازار لهش له تهو و لهرز

*****

خوهراکی خریم و قهیری میوهجات
تاكوو دلخوش بوون ههی باوگدان هات
دام له درانه كهس نات ئهه جواو
بیدهنگ وکشمات ئههه هان له خاو؟
لهی خهیاڵتهویم هاوسایل هاتن ئهه دهر
دهس نان ئهه گری رهپوول دان له سهر

*****

واتهن نیهزانی سهوقیان کردن

دهس پهلیان بهسین پهی ئیران بردن
یهکسهه قیژانم بهرز بوی هاوارم
ههی ههناسهی سهره له رووزگارم

*****

دهره ناگرین

دهره دل ئهراى دهردهدار وانام
بی بروای نهقام بی نرخهن لهلام!
باس نهکهر پهیریم ئادهم بوی ناکام
یا تووفان نووح زاووزی سام و حام
چاوهری ئهوهه ساریژ بکهی زام
کی مهلههم باریگ، کی دهرمان ئهراى؟
کهس ئهه کهس نیهن چی یهن سهرئهنجام؟
کی ئاماده کهید کیشتی پهی سهرسام؟
مهدهیگ نهجاتم له لافاو رام!
سهدهی بیستمین ههفت سالی ماوه!
ئهه چهو نویقیبا یاچهو کراوه
چ چشتی گوپریههگ لهی راوهراوه؟
خوین لهی دهورانه تاوه رکاوه
قهوالهی ژیان ناشتی دراوه!
ئاش ههواسهلی شوورواى بهرچاوه

شه‌کەت بوید که‌فتید له‌شد هه‌لگری
بزان ئەو که‌سه هاله ئاگری

*****

دهس خالی

نازه‌نین له خه‌و نازه‌نین له خه‌و!
هاته‌و به‌ر چاو‌م دو‌مای نیمه‌شه‌و
هه‌ر مه‌ده‌ره‌وشیا بریقه‌ش چوین خوه‌ر
سیمین و زه‌رین دنیا گرت ئەو به‌ر

چه‌په‌ی گول وه‌ ده‌س در‌ی که‌رد په‌ریم
وانا بکه‌ر بوو تا بزانی‌د کیم؟
ئه‌وساگ تو‌واسم گول لی بسینم
هه‌لپه‌ریم له‌ خاو ده‌س خالی دوینم!

هه‌په‌ی هه‌شتران له‌تێ تیکلاوه
له‌ ناو شووروا سه‌وزیش ریاوه!
کاره‌وان سه‌رای دنیا چوین خاوه
هه‌له‌پله‌ و ترسین له‌رز و ره‌فتاوه
راگه‌ی مل شکن (به‌ره‌هووت) ناوه
ئاسایش نه‌ما کلاو کلاوه!
قۆمار بازیه‌ن گیان له‌ ده‌س داوه
مه‌یخانه‌ی مه‌رگه‌ن ژه‌هریش شه‌راوه
گوزران چوین مه‌وو ناو ئی چه‌لتاوه؟
ترازوی کیش تری له‌ی ناوه
سه‌ر لی شیوییا ره‌نگای ره‌نگ داوه
جارجاری قونتان و پژی نه‌وساوه
له‌ په‌شیمانی چه‌وی لیاوه!!
ئارام لی بریاس گه‌ژ له‌ی ناکاوه
سه‌رگه‌ردان ره‌فتار ناو گه‌رداوه
ئه‌گه‌ر هه‌فت کیشا په‌نج له‌ هه‌ساوه
چوو‌ار دا له‌ فه‌پان هه‌شت دانراوه!
چه‌فتی ها پاوه‌و خاسی خراوه
وه‌ره‌و گه‌نی چووگ رووژ ئەو دماوه
سوواوکه‌ر په‌ی چی ناوی به‌دناوه؟
ده‌رد دل گشت وه‌خت ده‌رده‌دار خری
وه‌ شه‌رتی ده‌ردد جه‌رگ دل بری
له‌ بازار خه‌م که‌س که‌س نه‌یه‌چری!
مه‌ر ئه‌وه‌گ ها شوون ره‌نگ زه‌ردی و وری
ده‌سمالیش وه‌ ده‌س ئه‌سریند س‌ری
رووشنایی مه‌که‌رد له‌ تاریکی ری

دوباره خه نین ...

سهرسم دهم له‌ری، ئویز نه‌ما چه‌مان
کووک داگه پشتم، وینه‌ی تیر که‌مان
پایلم نه‌له‌رزی، جار جار چه له هووش
هر هویج نیه‌شنه‌وم، ک که‌ر بویه‌ن گووش
مه‌ردم مه‌که‌ن باس، لیان نیه‌وم هالی
نه‌گه‌ر نه‌خه‌نین، هام له خوه‌ش‌حالی
وه‌لیان نه‌خه‌نم، تا بوون لیم رازی
دوما جار پرسم، چووه بوی له بازی
ئویشن فلان چشت، ئیمه کردیم باس
دوباره خه‌نم، وه خوه‌م وانام راس

*****

دوما‌ی مهرگ

خوه‌زه دوما‌ی مهرگ یه‌یجا بامه‌وه
بوینم شیرین بویم یا تیه‌ل تامه‌وه
بوینم هاو‌رییان هان وه لامه‌وه
یا هوو مه‌زانوون چویمه‌س نامه‌وه
بوینم نه‌و که‌سه‌گ شیرینیم چه‌شی
په‌ی من دلته‌نگه‌ن یا که‌رو خوه‌شی
بوینم نه‌و که‌سه‌گ مه‌دا نازارم
په‌شیمان بویه‌ن یا لانه‌ت بارم
ها له چه‌وم‌ری که‌روم هه‌لالی

یا مه‌ردم مه‌که‌ن داد له نه‌هوالی
وه سووزدی سمووم وه تاریک و ته‌م
وه تافه‌ی ئاره‌ق جه‌مین پر ژه خه‌م
سه‌وگه‌ند بوو نه‌قرار راهه‌ت ژه مه‌ن دوور
هه‌ن تا ئی جه‌سه‌م مه‌سپاروون وه گوور
قامه‌ت خوه‌شی نه‌دیمه وه چه‌م
ته‌نگی قامه‌تم برایان بوی چه‌م

*****

ژان

کام ژانیگ سه‌خته‌ن سهرم بویه‌ن سر؟
له ژان ژیان یا ژان زگ پر؟!!
ژان خوو هه‌ر ژانه‌ن دا‌ک و ده‌رمانه‌ن
بیده‌سلات هه‌رده‌م له هه‌ول گیانه‌ن
ژانیگ من دیرم که‌س لی نه‌چه‌شی!
هه‌ر له مندالی چه‌و نه‌یه‌ن خوه‌شی
ئمروو‌ژیش له سوو بیتره‌ن جاری
دسوو به‌ره‌ولا مه‌ر (گوی) بواری!

راگه‌ی ژيان

له راگه‌ی ژيان وشكه داريگ ديم
پير ناته‌وان له ژير باريگ ديم
هه‌ناسه ورگي له بيزاريگ ديم
خته پشپشي ناو شاريگ ديم
خهر بي خاوه‌ن بي هه‌وساريگ ديم
مندالان بي شير وه هاواريگ ديم
ژه‌هر له‌جي دهرمان وه بيماريگ ديم
بيتاوان له شوون تاوانباريگ ديم
دروو ده‌له‌سه له گشت جاريگ ديم
هه‌ی داد و بيداد چهند نازاريگ ديم
مندال فرووشتن له بازاريگ ديم
به‌ره‌لا كردن گه‌نه‌كاريگ ديم
ههر چل و چه‌فتي په‌ی ديناريگ ديم
راستي ژير پا بوی له وتاريگ ديم
شيعر نامه‌ربووت له گوفتاريگ ديم
رووژ كريا وه شه‌و وه زارزاريگ ديم
چرچگيام له خاو ته‌نيا ياريگ ديم
له راگه‌ی ژيان بيقه‌راريگ ديم
دنياي شيوای شيو شه‌و تاريگ ديم
في‌لبازی و به‌دی له ره‌فتاريگ ديم
بووگه‌نی و جويلين گشت جانداريگ ديم
كوشتن و برين و په‌لاماريگ ديم
مته‌مت رخ و تر وتاريگ ديم
ئه‌ژده‌ها و هه‌فی زمرده‌ماريگ ديم

گه‌له‌ی گورگ له گيان يه‌ك هه‌ژاريگ ديم
ته‌رازوی كه‌مدان دوكانداريگ ديم
مه‌يموينی هاوړی گولعو‌زاريگ ديم
پشت سه‌ر خه‌نين و شير و شاريگ ديم
باوهر چوی له به‌ين له كناريگ ديم
پاپيای بيشتړ، يه‌ك سواريگ ديم
هه‌زاران برسی پای ديواريگ ديم
ئه‌جه‌و له راگه‌م چهند بيداريگ ديم
يانه‌گ هان له خاو بيژماريگ ديم
په‌نديش په‌ی بانان له ريواريگ ديم
ههرچی ئه‌لچانم زير و زاريگ ديم
جامی مه‌ی وه ده‌س چه‌و خو‌ماريگ ديم
شوان خه‌له‌تنه‌ی هه‌زار جاريگ ديم

*****

زمرسان ئه‌تۆمی

زمستان ئه‌تۆمی ها له‌ری بان بچن ئه‌و پیری وه دلشادی
ئه‌گه‌ر هات و نه‌هات ئه‌ر هات چ مه‌يل دیری له‌به‌ر بادی؟
وه‌گه‌ر پووشا زه‌وی و زاریش و يه‌كجووری!! وه بیدادی
نيه‌مینی هو‌یچ گيانداریش له ته‌خسیری بکه‌ن يادی
سفید په‌ر چوین په‌مگ باران وه‌فرینه زمسانه!!
مه‌كه‌يد نابوود هه‌ر شيوه‌یگ شیرينه له ئی بانه

یەخیش فەریاد و ئەلئامان لەسەر قینە مەدەى تانە
 ئەوگ دەرجوو لە رى ئنسانىەت چوینە، یە دەرمانە؟
 بتاشن سەر بپووشن کفنیش ئەوبەر بکەن زارى
 پرس و شین و واوئیلی بنەن یەکسەر لە دیدارى
 دلش سەختەن نیهکەى کەمتەر لەبەدکاری!!
 مەبۆ کشمات جەهان و سەر بسات یەکسەر وە دشواری
 بەفر و سایەقە و سەردى رچگیان فراوانە یە وەیلانە
 تەم و تاریک کەرەمىەو هوولم و زوورانە لە مەیدانە
 رووژ مەحشەرەن ئەوپا دوماى رووژ ئینسانە یە پایانە
 درەوکەن گشت وکال پیس وادەى روى سیهییمانە
 چەشین ژانە زمستان ئەتۆمى ها لەرى تەنیا زمسانە

*****

زیەم کولانن ...!

رەسىم وە سەر مەرز ئەو دوما هاتم
 کوردستان بوووخش من خەجالاتم!!
 من پەشیمانم دل نەنام لە لید
 ئومیدم تو بوى هەر تونید ئومید
 عاشقیم تو بوید، ئەى تەنیا یارم
 وە زوور چویمەو دەر، گیان نازارم
 لە دەرودەرى غەریوى شاران
 لە هەناسەى سەرد لە ئاگر باران

لە هانا و هاوار کریانم ئەودەر
 شەلاق و زللە و رەپوولیش لە سەر!!
 لە راستى ئمرووژ رەهایم لە دام
 یاکوو دوبارە بەد تەر مەبوو زام!!

*****

زویخ و خوین

بکەن تەماشام بان ئەو سەرىنم
 بخواهەنن لە روىم شيعر شیرینم
 دیارەن وینەم یاد دەورانە
 لە پەل و پووسم بەفر و بارانە
 شیوەم لە سەرەو دەشت و کویەسانە
 دلسووزیم جویلین خیل و بانانە
 بکەن تەماشام بان ئەو نزیکم
 پرسىار بکەن لە چوہ خەرىکم؟
 لە بیر و باوەر چوہ ها دەروینم
 چىیەن ئارەزووم پەى چى خەمینم
 من ئەو کتاوہم باس سەردەردیم
 چەندین چەند زللەت و بەرد لە بەردیگ دیم
 هەرچى کەرۆم داد پەى داك و دەرمان
 کەس نیهەمشەوۆ فەریاد و ئامان

بکهن ته ماشام له سهر تا ناخوين
لاپه رډی جهرگم بويه ن زويځ و خوين

*****

سهرمايهی ژيان ...

يهگ لهی دهورانه ناو زای له گونی
له ليم مه پرسو ئه را نيه خه نی؟
ئه را په شيويد خه مد نيه يد وه باد؟
زه بوونيد پهی چی ههر هايد له فهریاد؟
ئه ر زه ر و زیوهر سهرمايه و مالد
له دسد رهفته ن سوو گوپړيهی هالد!
*****
ته ماشای کردم هاتم ئه و جوواو
واته م پيش نافام ناگر چوی له ناو
ئه وهگ دام له دس نيه تيهگ ئه و شوونی
دياره ن ليلاو مهر هويچ نيه دوینی؟
*****
راستی چوی له دس پاکی تم له چال
هه ق بويه ن ناهه ق خاسی بوی پامال
نه دلسووزی ما نه براده ری!
نه مه ردی ماوه ن چوين بوود ناخري؟
نه فهرزه ن پهی باوگ ها له ته فقه لا

هه ول شه و و رووژ خرياکه س ئه ولا
*****
نه په روه رده ی پاک ، ههر رفتار گهن
هان له ئيش ونيش چال کهنين و فهن
له مل شکانن يا مال خراوی
هويچ نيه ن وه ياد بيچگه به يناوی!
چوو ه بکه م ئه وياد له رفتار شه ر؟
له ری دهر چوينه مه رد م هه ی ئه نته ر!
تو يه کيد ليان دياريد ناپاک
له يه سه مه ژيه يد له ی دهوره بيپاک!
*****
سهرمايهی ژيان نازار نه يد وه که س
ئه ر خوبی کردی مالد اريد فره س؟
ئه گهر چه و گلدايد له دهورای دهورد
گه نی نه يد وه چه و نيه ميني جه ورد
ئه وسا دلخووش بويد وه ئی ژيانه
که س نه کرد مه يناد نه دا پيد تانه
*****
له ئی بابه ته من هام له هاوار
چه وهری ئه ودم مه رد م بوون رزگار
دنیا نيه ميني تا ناخر په ی که س
ئه ر سهرسم بر دم وه فهریاد م ره س
تا خاسی هاهویر تا دلپاکی هه س
بزانه دنيا خالی نيه ن به س!!!

شایی و شیوهن

دهنگ دهۆل خودشه‌ن ئه‌ر به‌رز بوی له‌ دویر
زورنا و چه‌پ لیدان شایی بوو یا سویر
پا مه‌خواس بچوو دل نیه‌ن رازی
وانا مه‌ شیوۆ نیمه‌شه‌و بازی
هه‌لپه‌رگه‌ی یاران نیه‌مه‌چوو ئه‌وسه‌ر
بووگه‌ شیوای شیو شایی مه‌وۆ شه‌ر
برا په‌لامار و خوینی برا بوو
هاناره‌س کوشتار شوونی برا بوو
له‌ جاگه‌ی ده‌هۆل شریخه‌ی گولله
کوته‌ک بازی بوو تاسین و زلله
چه‌ژن و شایان مه‌وو وه‌ شیوه‌ن
برپ‌گ بوون مردار و گرفتار به‌ن

*****

شۆرش چواردی ته‌مموز ...

له‌ چواردی ته‌مموز دهمده‌مه‌ی شه‌فه‌ق
مزگانی دان پیم باتل‌ وای له‌ هه‌ق
زالم سهر نه‌وین زولم له‌ مه‌ردم که‌ر
هه‌ق کرد وه‌ ناهه‌ق به‌ی له‌به‌ی به‌ته‌ر

بری دز و خیز بوین له‌ بانمان
بردوین وه‌ تالان گیان و مالمان
ده‌مده‌مه‌ی شه‌فه‌ق گشت دریان له‌ دار
هاوه‌ هویرمان جه‌فای رووزگار
هاوه‌ هویرمان هه‌راسانی شه‌و
که‌فتنه‌و شوونمان بان له‌ بان له‌خه‌و
له‌ لیمان کردوین نان و ئاو هه‌رام
نویخانمان که‌نین له‌ مه‌وقف‌ العام
به‌زم و ره‌زمیان شیویا یه‌کسه‌ر
کۆماری عیراق شوعله‌دا چوین خوهر
ملله‌ت بوی رزگار له‌ ئازار وزام
ئازاد بوی له‌ ده‌س نه‌وکه‌ران و دام

*****

چه‌و بکه‌رده‌و

چه‌و بکه‌رده‌و چه‌و بکه‌رده‌و!
چه‌و به‌ی له‌ پشت و له‌به‌رده‌و
هوقوو قمان هاوه‌گه‌رده‌و
هاوه‌ عه‌جه‌م هاوه‌ عه‌رده‌و
وه‌ تورک و مشتی نه‌فه‌رده‌و
وه‌ چه‌ند که‌سیگ بی‌ پده‌رده‌و

ئازاد مەۋو كوانە گەردو

*****

چوار چوار

چوار چشت لە ژيان نيهمهچوو لە بىر
تان و گان و ژان و قەرت گەردەن گىر
چواریش بيوەفاس خراوتەر تەخسیر
نەچوووە نزیکیان لیان بکەف دویر
هووش باوەر ئەو سەر تانەویدە پاگیر

ئاخر خەیری پویل و زەمانەیش چوین مێ
یا لە پەى ژن راو عەیش و نووش نێر
کارمەند دەولەت هاوڕید بوید ئەو ژیر
روى سیهى ئەو خود لە لید پەرى نویر
دوماجار ئەفسووس قرچەى دل لە تێر
لە تەلەى شکار گرافتەى نیچیر

*****

چەو بکەرەو چەو بکەرەو
عەورەت بپووش هايدە دەرەو
بووس لە روى ستهمکەرەو
بەى لە چەم و بەى لە سەرەو
چرچیش نەوہیگەد لە شەرەو
مایمنە دویا و دان لە بەرەو

چەو بکەرەو چەو بکەرەو
برایلمان دەر وەدەرەو
روولەى کاوەى ئاستگەرەو
پشت برایلە نە کەرەو
لە خاو خام ئەو خەوەرەو
جیگاد لە ژیر خوەر بکەرەو
هەر بى! مژە ئاگر (کەرەو)
گەرمە نیکەىگ باخوەرەو
لە سایەقەى دوماى تەرەو
دەرگ و دەخەل بکەر درەو
چەو بکەرەو چەو بکەرەو
بەوەرەو هانای چرای چەرەو
رەهای بکەر ئى دل شەرەو
بەرەس لە دادى یەكسەرەو
کەمى نیهترسى لە فرەو
لە فیت فات نەو کەرەو
ئەر ها لەسەر هەق بێشترەو!!
وہ دلسووزى چوین ئەو قەرەو
هەقیش مەسینن ئاخەرەو

گۆلیگ

له شاخه‌ی کوردده‌واریدا له میرکانیگ ئه‌گهردیمه‌و
گۆلیگ دیمه‌و دل‌خو‌ه‌ش بویم که دۆزیمه‌و!
له‌ناو ئه‌و خا‌که‌ هه‌ل‌گرتم ئه‌له‌رزیمه‌و
بووی کردم چوین سه‌ره‌ووش چویمه‌و!

راز دل‌ ئه‌گهر وانام ئه‌ی مه‌ردم
وه‌ شه‌رتی بشنه‌وی ئیزاره‌ هاو ده‌ردم
گۆلیگ دیمه‌و له‌ مه‌نز‌ل‌گای دو عاشیق
هه‌ل‌ گرتم وه‌ دل‌سوزی بووی کردم
له‌ ژیر ساقی تکی خوین دیم له‌ ئه‌ل‌کنیان
له‌شی تلیاوی هانا کرد ئه‌من مردم!
بووه‌ش وینه‌ی هه‌ناسه‌م دا لایق بوی
وه‌ك هاو‌ری یا هاو‌لف و هاو‌گه‌ردم!
بووه‌ش خا‌ك ئی زه‌مین‌ه‌دا تیا ئه‌ژی‌ه‌م
تیا په‌ردم له‌ کوردستان په‌روه‌ردم

ئه‌بێ گۆل‌داره‌ ده‌ردیگ داشت؟!
سه‌ختین ده‌رد چوین ده‌ردم!!
ئه‌بێ ئه‌و گۆله‌ یه‌ك په‌یغام ته‌نیای بوی؟
جوواو پرسیاریگ بوی له‌ ناینده‌ ئه‌رای مه‌ردم؟
دیاریگ بوی ئه‌رای مه‌عشووق له‌ دل‌داریگ ؟
نه‌زانستم چیه‌ن نامش بوه‌خشن ئه‌ر له‌بیر بردم!

نه‌ من سانه‌م نه‌ من سه‌نگم نه‌ من به‌ردم

گۆلیگ دیمه‌و له‌ خوشحالی بووه‌ش کردم
من ئینسانم له‌ بنیایه‌م هه‌ساوم هه‌ر
وه‌ یه‌کجاری یه‌خه‌م ول که‌ن بده‌ن و مه‌ردم
ئه‌من تاکه‌ی بمینم ئه‌سیر؟ ره‌ها بووم که‌ی له‌ دام؟
نازار و ئاشفته‌گی سه‌د هاوار ده‌س به‌ندم!؟

گۆلیگ دیمه‌و میخه‌ك بوو بوی نزیکه‌و بوی
له‌ناو جه‌رگ و دل‌ جیگاش هه‌ل‌رازان په‌یوه‌ندم
له‌پ‌ر ددانی چه‌مانم پ‌ر له‌ ئه‌سرین بوی
چ‌رچ و ژان و پیچاوپ‌یچ دل‌ خو‌اردم
سه‌رم خ‌ر خو‌ارد و کیژی‌ که‌فته‌ وهر چاوم
سیا ره‌نگدا ده‌ورای ده‌ور و بان و خو‌ار ده‌ربه‌ندم
رووژ رووشنم تاریک وته‌م لیلاو و سه‌رگه‌ردان
مه‌نم وه‌یلان و بیده‌سلات و هه‌م پاگیر پاوه‌ندم!
له‌یه‌وبه‌ر مه‌گه‌ر ئه‌و عاشیقه‌ چوین مه‌ژیا؟
وه‌سیسگیای گۆل‌ خا‌کینی داپه‌نه‌م!
به‌راوردم مه‌که‌ن وه‌ك شیت و دیوانه‌!!
له‌ئ‌ی هالات دشواره‌ نیه‌چووگ ئه‌وسه‌ر له‌تی مه‌ندم

گۆلیگ دیمه‌و له‌ مه‌نز‌ل‌گای دو ریوار
وه‌ نازاری له‌ راگه‌ی دویر وه‌ شارستانی هاوردم
زلیمه‌ت دیم و چه‌ند جه‌ور و سته‌م کیشام
چه‌شیم ته‌نگی له‌ئ‌ی بابه‌ته‌ ره‌نگ زه‌ردم
هه‌رچی دیم و من ف‌یر بویم هه‌تا مردن
ئه‌مینم وه‌ك مندالی ئه‌رای زانین شاگردم!

گولښگ ديمه و بووی کردم بووېش کردم
 تکا ليم کرد نه دهيد پردم نه دهيد پردم
 لهی پرسيم که تو نهی گول چيه نامد
 جوو او م دا هر نهو لهت لهت نه من کوردم
 له ژير خومر جیگام هه رهنګای رهنګ نه اوردم
 له گولزاري له ناو چيمه ن خيل و نيل دهورگرم
 شوونم قوبله گای سهيران نه هاتن پهی به اوردم
 که نيستاو لهئی هالم زه بوون دهست نامه رد
 منيش و انام نه وريگم له کوردستان نازادی نه باريمه و
 وه گول بويمه له لای ياران لهو کاته که گول ديمه و
 مه که ن بوو خو وېش نډاری ژير پای بئ شوونی له ناو نيمه و
 له باغچهی کورده واريډا هه زاران گول نه دژيمه و
 که بووی گول له وساو له گیانم په خشه هاريمه و
 نه من ياساخ و قاچاخ له دشمن خوم هه شاريمه و
 شيعرم نه ژده ها و ماره له ناکاويگ نه دا پيمه و
 خودا حافظ که و ا چويمه و بزائن تویش مهرگ بويمه و!

*****

گورگهیل

که ره میه ی زمسان دهور یانهیل گیر
 ته قه ی دارشکن هوورده ی مه رد پیر
 له ی کان نه وکان چر گورگ هاته نه رامن
 شریقه ی په نج تیر په چیهیل داو داغان

له ی هه یا یا هووه مه رد م بوین نهو راس
 بوی وه شیوای شیو له چه پ و له راس
 سه گه یلش له لایگ هر مه کردن پاس
 نیل دهس وه تیلا و بریگ دهس وه داس
 جووانهیل له په ی گورگهیل دان نه ودر
 قه تاران له شان گولوه نی له سر
 ناو تایفه یش چوین رووژ مه حشر
 گورگهیل بوین کوشتار لهت له تیش بیشته ر
 هاتن نهو دوما بوی وه هه لهه لی
 ژنهیل له شای و خوهشی گشت په لی
 وانان نه ر هه ی جه م گیانمان خرین
 یه نیه چووگ له یای هه زار نافه رین
 نه ر له گشت نه نگیک پشت دایمن وه پشت
 بزائن نهو دهس مه که فی گشت چشت!

*****

کهل*

باوگم خوسه خومر نوو خه ی نه دیده
 په ژاره ی فریه وی نه سرین له دیده
 ناراحه تی شهو خه ولی په ریده
 وه رووژ نائارام له ژان چه شیده
 گه وه هر خه رماندار بیژماره و بوی
 نه لشکیا و که مدس ودره و خوواره و بوی

بیمال و سامان وه یه کجاره بوی!
 (دارا) دارای خه وه خهرواره بوی
 هوورده پشه یویش وهزار زاره بوی
 نالینش له دهرده ناگه هباره بوی!
 ههولدان سالان له بازاره بوی
 وه بی سهرمایه وه ههزاره بوی
 ** ** **
 نهوهگ ما وه بی سهرهتای هویره
 له دل تهنگیدا هانا کرد زووره
 (من بویمهس وه پویل نارهوای شاران
 کهس نیه خریگه له دوکانداران
 نهیهگ من دیکه کهس نهوینینگ لهلی
 دهردهم سهنگینه له گهردهن چهل
 پهل پهل کریاس ههر جاگهی پهل
 کهفتمهسه نهو شون ئارزوی کهلی
 نیه کهفینگ نهو دهس وه ئاسان لهلی
 (کهل بی پهروو) لهناو (مهندهلی)
 سینهم بکهن چاک دلم بکهن لهت
 بزائن نهرا بهخته گهی من خهفت؟

★ کهل : حاجه

کووری چه مانم ئازاریگ من دیم

ئاگر باران ناو شاریگ دیم

له بازار خهم بیقه راریگ دیم
 کورده یل دهرودهر سته مکاریگ دیم
 یه تیمه یل بیکهس سهره و خواریگ دیم
 لهش له بان لهش چهن کوشتاریگ دیم
 کوت کوت وله ته لهت پای دیواریگ دیم
 دل هاته تهکان له کرداریگ دیم
 دهردیش فراوان بی تیماریگ دیم
 نازیش لیم بریا چ دشواریگ دیم
 گول قه یجیلگ وهل نه ناریگ دیم
 شرینی و تیلی و گرفتاریگ دیم
 سهرگهردانی و ویل بی شماریک دیم
 چه وهیل نام له یهک نهوبه هاریگ دیم
 جیکجاک مهل له نسااریگ دیم
 خوهر یه ی کهوان بهرز دمای تاریگ دیم
 مهردم خاپوورده کاروباریگ دیم
 له داس و دره وه خهرواریگ دیم
 چرچگیام له خاو گهنتر کاریگ دیم
 خه وه له پهلای شووگ جاریگ دیم

*****

له بهین چوین

ههر له بهیانی تا ئیواره وه
 شهکه شهک هاتم له بازاره وه

وه دەس خالی و هەناسە ورگی
 مەر کە ی پەیدا بوو ئەرەم یە ی مەرگی؟!
 دەرچووم لە مەینەت رووزگارەوه
 کی مەکە ی سووک، سەنگین بارەوه؟!
 دەرگای ژیانم بەسیاگە یە ی سەر
 کللی گۆم بوی بە ی لە بە ی بەتەر
 مەنم بیدەسلات و ئازیش لیم بریا
 تەوانام نەمەن چە وه پیم کریا
 رووژ رووشنم تاریک و تەم بوی
 لە راستی بۆیشم یە وه من کەم بوی
 بیلا بکیشم هەردەم دەرد سەخت
 هویچ برۆا نەیرم وه تیول و بەخت
 ئەگەر چویم لە بەین تم بۆیم لە چالی
 ئەوسا بزانی ئەگەر هەین هالی
 ئاسوودە مەووم لە سەختی ژیان
 نەهانا و هاوار و نەگ پە ی تیکە ی نان
 هاتمە دنیا رویت وقویت یە ی سەر
 بیلا بچمەو بی کفن ئەو دەر

*****

سوێزمان فاشست

من دەرد فرووشم کی دەرد لیم سینی؟؟
 لە ی دنیا عەزاو ئەو دنیا ییش بۆینی!

زیهـــــــــمـــــــــدان کولنمەو تا باینە هاوار!
 دەروەدەردان کەم لە ی شار پە ی ئەو شار
 نە کەسیگ ساریژ مەکە یگ زامدان
 نە کەسیگ رەسیگ وه هاواردان!
 ویل و سەرگەردان زەمانە ی بەدکار!
 نە مەدرەك وه دەس نە قەوالە ی شار
 رووژ لە دوما ی رووژ هاینە واویدی
 بیدەسلات مینین ئە ی ئیل فەیلی
 زانین من کییم لە جانە وەرەن؟
 ئەو سوێزمانەم فاشست دەوران!
 نە هەساو کتاو کەسیگ کە ی وەلم
 نەیشە باکم هەن نە بریە یگ مەلم
 دونیا ی شیوا ی شیو پیسی زەمانە!!
 کەسیگ هاتیدان هەقسیندانە؟؟
 هاینە فال گرتن و شوون بەدبەختی!
 وه ی جووورە خاسە بچەشن سەختی
 سیریش بخەفن چوین (أصحاب کەف)!
 مەیاخەل هاتی هەم سەرما یە و نەف
 جم و جوویل نەکەین هویچ ناینەو جواو
 تا ناودان بنـــــــــهـــــــــن کورد ئاخر خراو
 کورد ئاخرشە ر کە ی مەوید رزگار?
 مەر تا قیامەت هایدە ژیر بار!!!
 کەمیگ هیز بە ی خووەد رەها بوو لە دەرد!
 پاوەندد بشتن هاید لە بەرد لە بەرد!!

نه پرسن لیم ....!!

نه پرسن له لیم من هویچ نیه زانم !!
هر چوین عزرائیل کوو بوین له بانم
بیزارم نه مرم دی دهرچگ گیانم
یهی دهسم شکان نهوی مه خوارد شانم
نهویش کوورم کرد یهیش بری رانم!
جهرگم دان له سیخ نه زری و قوروانم
قهیچی ودهدسیگ قرتان زووانم!

***

کلهی تیه مهو جواو ، نیل و باوانم؟
چوین زگ پر قیژم بهرز بوی له ژانم
له فهریا و هاوار له نه لئامانم
دی ژیان چوینه له دل ته پانم؟
کلهی دی وهقنی کورپه ی گریانم؟
مهردم بچرنه دالگ فلانم!!
م پیاگی نییم مرده شوورانم
وه زینی تسم بویم له گوورستانم

****

درووده له سلهس کلهی پالنه وانم!
لانه م شیویاس نهی پاسه وانم
چهود چویگه خاو دوما ی شهوانم؟
هامه ته ماشای مال ویرانم!
کوش تار و پهل پهل گشت بریانم
درد دل فرس من په شیمانم!
باینه سهر هساو چوین پلله کانم

چنهو بان له زوور ستهم کیشانم!
نیقهره من تلیام ، کهس نه تلام
ودهووم نه خنم ک هویچ نیه زانم!

***

دوما ی گشت خاسیگ چیهن تاوانم؟
مژ مه نقه له یگ خسنه داوانم!
لهی بووتهگ کوردم ویل دهورانم
هامه کووچ له کووچ شار وه شارانم!
له بازاریان ههر من نه زانم
بی نرخیش مهنم تا پشت چه مانم

***

مه گهر دی پایان نیه ووگ زوورانم؟
نهر هه ی کویه و کهش مینیک زامانم؟
نهیشه زهوی و زار دیریگ دهرمانم!
نهر وهی جووره مام ههر سهر گهر دانم!
مه گهر کوچگم مه گهر من سانم ؟?
نه شوون و ماوا لهی کان نهو کانم!
قرچه قرچ دل من نهو بریانم

***

من مه نه کووانه ی سال قرانم
نه من په رییم نه من شهیتانم!
خودای بان سهر له خووم توورانم
له جهنگه ل ودهدم درنده گانم!
له دویه کهو پیاله ی شراو شکانم
مهس بویم نیه هه رزیگ سهختی ژیانم
من وهی شراو مهست جارانم!!

***

تـرـتـار هاگووش وهختی خەر رانم!
 ئەدـی دـلـخـوـش بـوـین ئەر مل شکانم؟
 لـه جـهـهـانـدان مـن دـهـس چـهـکانم؟
 دـهـس شـوـورـتـم لـیدان و وسا بارانم
 باوهردا لـهـبـهـین دـمـرد گـرـانم!
 هـهـر لهـی باوهرته شعریش پووړانم
 وهختیگ سهرخووش بویم خودمیش تاسانم
 دی نـهـپـرسـن لـیم مـن هـوـیـچ نـیهـزانم!!

*****

گول سوو

گول سوو له لام پهی گشتمانه
 عهتـر و بوو خووشیش له نیشتمانه
 ئهـو جـیـگـا خووشهگ دلد پی خووشه
 بهـهـیـشت وهـبی کورد چوین دووزخ بهشه
 گول سوو توام شهفهق بهیان بوو
 زووان کـسـوـردی پـهـتی ، ئاسان بوو
 وهـبـی خـرت و خـهـوش ئـرای سـهـرـبـهـرزی
 لـهـ لای مللهتهیل نرخی بههرزی
 گول سوو یهسه گول چن ئەزانی
 دلـداری بـوـلـبـول گول وینهی گیانی

عـشـقـی هـهـر گـولـه له باخ و چیمهن
 مهـکهـفـیـگ له گیر گولـیـش چوین کهمهن
 *** *** ***
 گول سوو له لام یهی پهندی دیری
 خـهـلـاتی ئـهـرای مـزگـانی تیـهـری
 گول خوو ههـر گولـه نهـگ چوین گول سوو
 گـول ئـازادیه و کوردستانیش بوو
 کـوردستان یانهی باوگ و باپیره
 ناوماـلـی هـازر بـکهـن ک دیره!
 کارخانه جـسـات و دهـسگای زانستی
 ئامادهش بـسـکـهـن پـهـی رـوـوژ سـهـختی
 دوـماـخـر زانین رهسینه وهکام
 لـهـ سـایـهـی ئـاشـتی سـاـرـیـژ مـهـوو زام
 *** *** ***
 گول سوو وادهی عهیش و نووشمانه
 کهـسـیـگ دی نیهدهی وه کوردهیل تانه
 گول سوو گولـه نهـگ خـهـو خـامـه
 وهـبـی کوردستان ژیان ههـرامـه!
 وهـر نـایـد له کویه ئەر رهسید ئهـو بان
 ئـهـوـهـگ ها شووند بنیشنهی له شان
 ئـهـگـهـر یارمهتی برایلد نه‌دايد
 پـهـشـیـمان مـهـوید ئەر وه ته‌نیا مايد
 مـهـرـدم وه چهو گهن مه‌که‌ن ته‌ماشاد
 روى سـیـیه ئهـو خوهد ئومریش دايد وه باد
 یـهـی دـهـس نـیهـکوـتی چه‌پـدان ئه‌راد خاس
 مـه‌گـه‌ر هـه‌ردوودـه‌س یا گـه‌وـه‌هـرـشـناس!

ههول بهی بان نهو بان مهردم پهی سهیران
 نهوانهگ له خوار مندال و پیران
 نهرد دس دایم نهو یهک پهی ئاردهزوومان
 مهکهفیگ نهو دس له رووژ نوومان!
 گول سوو نهی گول مهیلم ها له لات
 کههی چهو رووشن کهم بنیشم له سات؟
 ***   ***   ***
 گول سوو کورده و رهفتاری گوله
 تا نهوگ وه تویش کوشتن و گولله!
 نهی سیمین بچوو زهرین بهوره شوون
 تیهلی ویهرده و دیریش بووگ زهبوون
 شیرینی ژیان پایدار نهمین
 گول رهنگای رهنگ گشت سهر زهمینی
 یهیشه وه دهمدان میوه نهیلگری
 نههگهر گووشمان دایمنهه له کهری
 کوردستان ماوای بهور بهیانه
 کوردیش نهرای کورد داک و دهرمانه!
 گول سوو نهی گول سوواود وه خهیر
 هاینده ناو دل له سهیران سهیر

*****

نیهزانم ...!

نیهزانم ئاو خودم یا ئاو نهخویدم؟؟؟
 وهرهو تیهریکی زیای نهویدم!!
 نهههه ستهمکار وهرهو کوو بهیدم؟
 کهم کهم وهبی نرخ زهمانهیش کهیدم
 له ناو کویرهی ئاگر تو نهیدم
 وه دم گورگهیل درنده دهیدم
 وهرهو (بهرهووت) دویرهو دویر خهیدم!

*****

میز بهند

میزم چوی له بهن میزم چوی له بهن
 پیچپام چوین مار ئووخهه له لیم سهن
 خر هاتگهس نهرام دلهم ها تهوهن
 یهه پام ها نهو ناو یهه پا پهه دهرهه
 زوانم له ژان ها چههرهه پههره
 له ههرچوو پههرچوو هام له چوین و چهه
 هام له یهک و دوو مهلهرزووم چوین وهه
 نه زهوی خریگهه نهو خوهی نه دهرهه
 نه شاخ و کویه و نه کهش کان و کهه
 نه خوار و نه بان نه هاناو شیوهه
 وانام مهبوو سوو رهها بووم له بهه

دویره و که فیگ ژان ئازا بوو ئی تهن
 گشت دهوړای دهوړم باوهر پیم نیه کهن
 ئویشن دروو دهید رووی ها له فهن
 بیده سلات مه نم تانه پیم نه دهن
 له ناو مه رد م هر بویه س وه په ن
 هام له ئاخ و داخ رسوای ئه رام مه ن
 کاروان دا له بار یه یش نیمه شه و من
 نه دا ک نه درمان نه ریگا و ره و من
 رووزگار په ی چی ها له گهن وه گهن
 میزم چوی له بهن ئه ی دوژمن بخهن!!!

*****

نه وروژ

نه وروژ نوو راز هاته وه	بولبول وه ئاواز هاته وه
نه سرین وه شاناز هاته وه	نه رگس وه پیښواز هاته وه
که وتر وه په رواز هاته وه	ناهوو وه نازناز هاته وه
چیمه ن ته نناز هاته وه	هه زار له چنگ باز هاته وه
نه وروژ نوو راز هاته وه	موژده ی سهر ئه فراز هاته وه
دلخوش وه دلخواز هاته وه	زورنا و نه ی و ساز هاته وه
شاعیر دل باز هاته وه	دل مرده بی ئاز هاته وه
سه وزی بی ئه نداز هاته وه	یارمه ت لاواز هاته وه
نه وروژ نوو راز هاته وه	گولزار وه گولزار هاته وه

یار چه م غه مراز هاته وه	(عوریان لوړ) باز هاته وه
وه هه ردو ده ستباز هاته وه	باو هس بکه ن واز هاته وه
(سه عدی) له شیزار هاته وه	له ده ست جانباز هاته وه
نه وروژ نوو راز هاته وه	سونبول وه داوخواز هاته وه
تیه نگ له ریواز هاته وه	سهرگهرم و درباز هاته وه
خوشحال و هازهاز هاته وه	نوینی چاره ساز هاته وه
ئازا وه ئاو باز هاته وه	به هار له ری باز هاته وه
نه وروژ نوو راز هاته وه	دووسم (قه ممر ناز) هاته وه
ودنه وشه و گولناز هاته وه	شیریش له شاباز هاته وه
گیانم له ناساز هاته وه	دهنک له جیواز هاته وه
رهنگم وه هاوړاز هاته وه	نه وروژ خهیر خواز هاته وه

*****

نه ورووز و ئازار

چه نی چه ند ماجه را من دیم ؟
 له دوژمن له برا من دیم
 کار بیکرا من دیم
 به دبه ختی ئه را من دیم ؟
 چه فت وچل چه نی هاری ؟
 بیتاوان به نی هاری
 دنیا مان گه نی هاری
 ئه فسووس هه ر هه نی هاری
 چراغ و مووم و دهرمانویم

سپهر پهی په هله وانانویم
 وه نه زری گشت یارانویم
 گول ته نیا به هارانویم
 جوانیم چوی و پیریم هات!
 بنی خانه و ئه سیریم هات
 سفیدی موی دیریم هات
 ژیانم رووژ سیریم هات
 له ئویز چه نه مان ئیمروو
 پشتم چه که مان ئیمروو
 وه چوو دم که ز بزان ئیمروو
 نه زوور و نه تهوان ئیمروو
 پیه لویم ئه و بان چه نریام
 وه سورمه ویم له چه نریام
 توو شاند بار بچه نریام
 له دویر ئه و دویر چه نریام
 به یابان گرتم ئه و بهر دم
 وه تویلی میوه و بهر دم
 دهره ختویم سا له بهر سهردم
 چوومهت بویم سووتیام ههردم
 بهره و ئی شار و ئه و شارم
 غه ریو پای دیوارم
 له گیان خوهم بیزارم
 من ناگر چوی له نه شعارم
 وهره و سهوزی کویه کهش چویم
 من په روانه ویم وه ئاتهش چویم
 له ری یانه و ده دل خوهش چویم

دوما ی مهرگم وه بی بهش چویم
 هاوار ....
 هاوړی هاوسه ران هاو دهمیل یاران
 کهفتینه س ئه و کوو هام له په ژاران؟
 بویمه س دهر و دهر غه ریوی شاران
 وینه ی گدای کهر له پای دیواران
 ههرچی چه و گلدم کهسی بشنیاسووم
 کهس وه کهس نیه له خوهم مه پرسووم
 ***   ***   ***
 له یه یلا لافاو له یه یلا باران
 رفت و رستاخیز په شیوی جاران
 لیلاو بویه ن چه گووشه یل بویه ن کهر
 نه قام ما له لام نه هووش ما له سهر
 ***   ***   ***
 باس زام ویم کهرؤم پهی دیوار
 لیزم شیویا سهد هاناو هاوار
 بیزار بویم ژه گیان ههر هه راسانم
 ژیانم سهخته ن ناگر بارانم!
 ***   ***   ***
 من خوو نیه زانوؤم برا چیم کهردن؟!
 دوچاره ی شوومم هه ناسه م سهردن
 شهواریش دریژ نیه مه چوو ئه و سهر
 منیش گرفتار درنده ی خه تهر
 دنیا م جهنگه له ن پر له جان هوه ر
 تیکه تیکه بویم ئه ر هه ی بی خه وهر

نهگ من وه تهنیا تویش زامانم
 ههزاران چوین من لهی شان نهو شانم
 فهریاد و هاوار نهوان زیای تهر
 کی وه هانامان برهسی مهر (خهر)؟!
 ۱۰۰۰ نه

نه بهو نه بچوو نه بووسه پاوه
 نه بنیش نهو زهوی نه تهك بهیلاوه
 نه دهرچوو دهنگ نه بکیش ههناس
 چهوهیل نهکهید واز نه له گهن یا خاس
 سیر بوو له دروو باوهر نهکهید راس
 ئهر زهفتهبووتهن نهویشید تورشهن ماس
 یا ههرزهی مهردم سهر مهکهروو کاس
 بوو وه لال و کهر له گشت دهنگ و باس
 مهگهر بال بگرم بچم پهی موولهق
 رهها بووم له (نه) یا من مهووم شهق

*****

هه‌ی دار هه‌ی دیوار

هه‌ی گول هه‌ی قومری هه‌ی کانی گولزار
 هه‌ی شاخ هه‌ی دهرودن خورهتاو نساو
 هه‌ی گشت کویه و کهژ له‌بان تا وه خوار
 ئهر هه‌ی ناله‌ی چه‌م که‌ی مه‌وم رزگار؟
 هه‌ی میرکان باوگ و پاپیر له دیدار

هه‌ی زه‌وی ئهره‌ی شار هه‌ی دار هه‌ی دیوار
 دووس بالابه‌رز قه‌د وینه‌ی شمشار
 ئه‌برووان که‌مان تیرزن له دلدار!
 چه‌مان خومارین مه‌ده‌وش که‌ردن یار
 گونایان چوین سیو لیوش گول ههنار
 سینه‌ش دو لیموو جهرگم دان له دار!

هه‌ی داك هه‌ی دهرمان هه‌ی هاناو هاوار
 بره‌سنه دادم که‌فتمه‌و ژیر بار!!
 له لیم بریان ئاز پهل و پووم بیزار
 هه‌ی به‌رد به‌رد له به‌رد مه‌نم گرفتار
 ههناسه‌م سهرده‌ن به‌یان تا ئیوار
 خر هاتگه‌س ئهرام چوین گه‌زین مار!

*****

یاد مندالی ...

دهشت و هاواری دهات وشاره
 بازی مندالان رووژ تا ئیواره
 ههر که‌س کل مه‌دا له‌ی پرسیاره
 سووار سوواره یا پا پیاک سووراه
 له‌کیکه و خه‌نین و گه‌مه‌یش جارجاره
 قولان و چووگان زرنگ دیاره
 گرده‌کان بازی له چال ژماره

يا بلوور ژهنين له سایه‌ی داره
 يا مه‌له‌وانی چه‌م و رووباره
 قه‌لاستگ بازی و زووران هاره
 يا قاچان کردن و هه‌شاره هه‌شاره
 کلاو روانه‌کی مه‌که‌ن دوباره
 يا دوده‌وه‌کی به‌ش ئیمجاره
 زمسان سایه‌قه‌و زوقوم دشواره
 نیشن له‌به‌ر خومر پای دیواره
 يا له‌به‌ر کوانگ ژیر دهواره
 دلخو‌ه‌ش و بیباک سهر گهرم له‌ی کاره
 بیر نیهن چوو‌ه‌بوو سوو وه‌ی رفتار
 خه‌م مه‌ده‌ن وه‌ بای وه‌بی په‌ژاره!
 وینه‌ی مامران له‌ گاره گاره
 يا هووره چرین شاخه‌و کناره
 چه‌په‌ی گول‌ چنن پيشکه‌ش وه‌ یاره
 گووش دایم وه‌ مه‌ته‌ل‌ داپیر بیچاره!
 يا له‌ باپیران وه‌ لاره لاره
 دوما‌ی گه‌ورایی هاناو هاواره!